

Bevezetés a szóbeli tanba

Írásbeli vizsga

2018. december

Név:

Pontszám:

/ 40 p

1. Fogalmak meghatározása: az alábbi tíz név, fogalom stb. közül határozzon meg nyolcat egy-egy mondat terjedelemben. Nevek esetén évszázadot, művek esetén szerzőt és évszázadot is adjon meg. (8 × 2 = 16 p)

Gemara:

Rabbi Jehuda ha-Naszi:

Toszefta:

Arbaa Turim:

Rabbi Mose Iszerlesz (a Remo):

Zug א״ר:

Halakha le-Mose mi-Szinaj:

Hajav és patur:

Misne Tora:

Tanna:

2. Fejtse ki az alábbi kérdéseket, kérdésenként fél oldal terjedelemben

(4 × 6 p = 24 p)

a. „A rabbik mindent a bibliai szövegek értelmezéséből vezetnek le.” – hogyan támasztja alá ezt az állítást a következő részlet (a Misnából, ill. a széderesti Haggadából)?

Rabbi Ęleazar ben Azarja' ezen az éjjelen a következōket tanította: csaknem hetven éves vagyok már és mindeddig nem hallottam meggyōzō bizonyítékát annak, hogy az Egyiptomból való kiszabadulásról éjjel is meg kell emlékezni, amíg Ben Zōma' egy tōrabeli versbōl ki nem következette. Azt tanítja ugyanis az Írás: meg kell emlékezned a napról, melyen kivonultál Egyiptom országából „életed minden napján”. „Életed napjain” csak a nappalokat értheted, de „életed minden napján” már az éjjeleket is. A bölcsék azonban másképp magyarázzák e tōrai verset, szerintük: „életed napjain” csak ezt a világot jelenti, „életed minden napján” már a messiási idōket is.”

b. A rabbik önképe: feladataik és helyük a „történelemben” – mit mutat meg erről a kérdésről a következő misna (Avot 1:1)?

(1) Mózes átvette a Torá-t a Szináj hegyén és átadta Jehósuának és Jehósua a véneknek, a vének a prófétáknak, a próféták átadták a Nagygyülekezet férfiainak. — Ezek három dolgot mondtak : „Legyetek óvatosak az ítéletben, állítsatok ki sok tanítványt, és készítsetek védfalat a Tórának !” (2) Simeón, az igazságos, a Nagygyülekezet

c. Miért van szükség a kanonizált szent szöveg (írásbeli tan) magyarázatára? Mutassa meg a „ne főzd meg a gödölyét anyja tejében” (Exod .23:19, 34:26 és Deut. 14:21) példáján.

d. Stemberger azt írja, hogy a „palesztinai Talmudot gyakran jeruzsáleminek is nevezik, bár ez az elnevezés félrevezető lehet.” Miért félrevezető Jeruzsálemhez kötni a *Talmud Jerusalmi*-t?